

נראה אור

פרשת שופטים תשפ"ב

גליון קלד שנה ג

באר רבנו"ק מלעכוויטש קידינו

{ שניני אור }

אלול - אני לדודי ודודי לי, כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מזכיר תמיד דברי הספה"ק כי חודש אלול הוא העת של אני לדודי - אז מתעורר היהודי לשוב אל השם יתברך, ובכך זוכה הוא בחודש תשרי ודודי לי - להאיר נפשו באור וקדושת הימים הק'.

אמנם בקידושא רבה בשבת שעברה ביאר אדמו"ר שליט"א כי דודי לי מורה על התעוררות י"ג מדות של רחמים שבחודש אלול, התעוררות רחמים ורצון לקבל בתשובה כל יהודי באשר הוא, גילוי עצום כל כך עד שבליקוטי תורה תמה מדוע ימים אלו אינם ממש יום טוב כפי שראוי לכאורה לפי עצום גילוי הרחמים.

נקודה חזקה הדגיש אדמו"ר שליט"א בדבריו, כי חלק ה-אני לדודי שבעבודת התשובה שמצידינו הלא רק מתחילה עתה, כעת מתעוררים אנו בתשובה לתקן מעשינו ולהתקרב להשם יתברך, וכך מתקדמים אנו בס"ד בעבודת התשובה עד לשלמותה ביחוד כל מציאותנו להשם יתברך בשמיני עשרת.

למרות זאת כבר מתחילת החודש מתעוררים רחמים עצומים מאתו יתברך על כל יהודי להשיבו אליו, כאשר רק מתנער האדם ברצון להשתפר ולשוב - אני לדודי, מיד זוכה הוא לגילוי וסיוע גדול מלעילא - דודי לי.

כפי שצירוף שם חודש אלול יוצא מהכתוב וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות וגו', נשמור מלשון ציפיה והשתוקקות, הבורא יתברך עושה עמנו צדקה וחסד גם טרם עשינו שינוי בפועל, כי נשמור לעשות - כאשר הננו רק שומרים ומצפים לעשות ולהשתנות כבר מתגוללת עלינו מדת הרחמים.

המשיל זאת מרן מלעכוויטשער לבן מלך שנשבה לבין הלסטים והתרחק מאד מאביו המלך, היה הבן חושב בדעתו כי הלא אף אם יתחיל לשוב בפסיעותיו הקטנות מתי יגיע לאביו, שלח המלך להודיעו: דע שהמלך מצפה לשובך ואם רק תתחיל לשוב אליו בפסיעותיך הקטנות יתקרב הוא לנגדך בפסיעותיו הגדולות עד שבזמן מועט תתאחדו שוב.

בכך פירש מרן את הכתוב שובו אלי ואשובה אליכם, שובו אלי - בכוחכם הדל ואשובה אליכם - ברחמים גדולים, אני לדודי - לפי ערכנו וכחננו ומיד זוכים ודודי לי ברחמי הבורא העצומים.

אך מה שחשוב להדגיש שהחלק העיקרי עליו עלינו לתת את הדעת הוא אני לדודי, אדמו"ר שליט"א השתתף פעם בימי אלול בשמחה בה דרש משפיע חשוב על מעלת הימים והתמקד מאד בדבריו בגודל הארת ודודי לי המתעוררת בזמן זה, נענה אח"כ אדמו"ר שליט"א אל הנלויים אליו: ודודי לי הוא אמנם דבר עצום אף תפקידו להתמקד דוקא באני לדודי.

בדומה לאותו בן מלך שאף כי אין כמעט ערך לפסיעותיו הקטנות למול פסיעות המלך, אך תפקידו להשקיע כח ומח בפסיעה שלו ודוקא בכך יזכה להתאחד עם אביו אוהבו.

{ זכרות קודש }

גילוי אורו יתברך בכל מציאות האדם

בחינת נפש, הנקודות בחינת רוח, והטעמים בחינת נשמה, ועוד סודות גבוהים בחינת נשמה לנשמה.

וכאשר בא האדם לעסוק בתורה, צריך להאמין שגנוזים בה אורות עליונים ולתת כל כוונתו לדבק עצמו בפנימיות התורה ולקשר נשמתו בנשמתה, ואין צריך לומר שלא ילמד עבור כל מיני פניות שמשתמש בתורה כדי להשיג ענינים חומריים, ובודאי שלא ילמד לקנטר ח"ו. אלא אף בעת שלומד בכוונה נכונה לא ידבק עצמו בגוף התורה בלבד כי אם באורה הפנימי, ותהא מגמתו תלמודו שתאיר התורה נפשו רוחו ונשמתו.

זהו כל המכבד את התורה גופו מכובד על הבריות, שעל ידי שמכבד התורה באמונתו שבפנימיות התורה גנוז אור נעלה וחספו בתלמודו לקשר עצמו בנשמתה למען תאיר נשמתו, זוכה על ידי זה שגופו מכובד שמאיר בו אור הנשמה. אבל המחלל את התורה - מלשון חלל שעושה התורה חלולה כאילו היא ריקנית ואינה אלא גוף בלבד, ואין לימודו ברצון לקשר עצמו באורה הפנימי, על ידי זה גופו מחולל שנעשה ל"ע חלול מנשמתו, שאין נשמתו מאירה בקרבו ואין זוכה להרגיש אורה, עכ"ת ד"ק.

כי באמת הבורא יתברך ממלא כל עלמין ולית אתר פנוי מיניה, ואין שום מציאות בעולם מבלעדי חיותו ית"ש, ואילו זוכה האדם רואה ומרגיש מציאות הבורא יתברך בעולם הזה היאך מלא כל הארץ כבודו, ובכל ענין בבריאה מגלה מציאות הבורא. ובדרך זו יש להיות כל עניני האדם מחשבותיו דיבוריו ומעשיו בגילוי כבודו יתברך, שתהא תורתו כמאמר הכתוב (ישעיהו נט, כא) 'רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך' שירגיש כי התורה שלומד הוא דבר ה', וכן תהא תפלתו וכל עניני עבודתו באופן שיתגלה בהם מציאותו יתברך.

עבודת התשובה למלאות החלל באור ה'

ובאם אינו כן שאין מכיר מציאותו יתברך בכל עניני העולם ואין מעשיו ועבודתו בגילוי כבודו יתברך, עושה על ידי זה חלל כאילו יש מקום בלא מציאותו יתברך ח"ו. וכן אם נכשל

המשך בעמוד הבא >>>

כי אתה בא אל הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך לא תלמד לעשות כתועבות הגוים ההם, לא ימצא כך מעביד בנו ובתו באש קוסם קסמים מעונן ומנחש ומכשף, וחובר חבר ושואל אוב וידעוני ודורש אל המתים, כי תועבת ה' כל עושה אלה ובגלל התועבות האלה ה' אלקיך מוריש אותם מפניך, תמים תהיה עם ה' אלקיך (יח, ט-ג).

ברש"י תמים תהיה עם ה' אלקיך, התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו.

ידיעת המצב כדי לחזור בתשובה

עתה הוא חודש אלול - חודש התשובה, אמנם כדי שישוּב האדם בתשובה יש לו מקודם לידע מצבו, ובספה"ק איתא דאלול מלשון חיפוש כלשון התרגום 'יאילון ית ארעא', שבחודש זה יש לאדם לחפש ולחקור דרכיו ולראות מה מצבו ומה יבוא לתשובה שלמה.

זקני ז"ל היה מרגלא בפומיה בימי התשובה מאמר הרה"ק הרבי ר' זושא ז"ע שבבוא זמני התשובה אמר הנה הגיעו זמני תשובה וזושא חפץ לשוב, אבל התשובה עבודה קשה היא והיאך נוכל לשוב בתשובה, לכן נתחיל לכל הפחות בקיום הנוטריקון של תיבת תשובה, 'תמים תהיה עם ה' אלקיך' (יח, ג), 'שיותי ה' לנגדי תמיד' (תהלים טז, ח), 'ואהבת לרעך כמוך' (ויקרא יט, יח), 'בכל דרכיך דעהו' (משלי ג, ו), 'הצנע לכת עם אלקיך' (מכה ג, ח).

אקדים ואומר שאיני ראוי לומר דברי מוסר לאחרים והנני אומרם לעצמי, וכאשר נתחזק יחד מדיבורים אלו יהא לכולנו תועלת וזכות.

לימוד התורה בהתקשרות לאורה הפנימי

איתא בעבודת ישראל (אבות) בדברי המשנה (ה, ח) רבי יוסי אומר כל המכבד את התורה גופו מכובד על הבריות, וכל המחלל את התורה גופו מחולל על הבריות, כי כמו שיש לאדם גוף ובתוכו שוכנים נפש רוח נשמה ונשמה לנשמה, כן בתורה יש אותיות שהם גוף התורה, התגין שעל האותיות

הבט והבן כי יהודי הנך

ואמר אליהם שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה (ב, ג). דער הער אז דוא ביסט איהודי ואתה בן מלך, ובזה מנצח כל המלחמות. וכמו שכתבתי לעיל (ר"פ בהר) בשם זקני הקדוש והנורא מהר"ש מקארלין, דער גרעסטר יצר הרע איז, אז מ'א פאר געסט אז מ'א איז א בן מלך.

דברי שלום

ח"ו בעונות שלא כרצונו יתברך נעשה על ידי זה חילול כבודו יתברך, שהוא החלל בעולם ובו עצמו שנחסר מהם גילוי כבודו יתברך.

זהו ענין עבודת התשובה בחודש זה, שיחפש בכל דרכיו ומעשיו האם מתגלה בהם מציאות הבורא והאם מכיר חיותו

יתברך בכל עניני הבריאה, או שח"ו מחוללים הם מחמתו שנראה בהם רק הלבוש החיצוני בלא גילוי אור ה' שבפנימיותם. ועל זה מורה ענין השופר כדאיאת בספה"ק שהשופר הוא דבר חיצוני שיש בו חלל והתוקע בו מאן דנפח מדיליה נפח, שמבקש כביכול למלא החלל באור ה' שהוא חלק הנשמה שבקרבו.

כענין תקיעת שופר בראש השנה כן הוא בשופר של חודש אלול, שהתוקע בו אם במעשה ואם במחשבה מתעורר בתשובה וחפץ למלאות החלל שנעשה על ידו ל"ע, שמעתי אירו נפשו רוחו ונשמתו בכל מעשיו ועניניו. ובבני יששכר איתא שמראש חודש אלול עד יום הכפורים יש תתק"ס שעות כמנין הלוגין במקוה טהרה, כי כל שעה בימים אלו יש בה כח לטהר האדם ולגלות בו חיותו יתברך, שהיא בבחינת אני לדודי שכל מציאותו תהא לדודי להשם יתברך.

זהו ענין התשובה הנרמז בכתוב 'תמים תהיה עם ה' אלקיך', תמים מורה על שלמות ללא חסרון, כי בעת שנעשה חלל ל"ע נחסר כביכול במקום זה מגילוי אורו יתברך, ועבודת האדם שיהא תמים ושלם עם ה' אלקיך ויתגלה אורו יתברך בכל מהותו ללא שום חלל וחסרון.

להביט בכל ענין בסיבה האמיתית

זהו ביאור הכתובים 'כי אתה בא אל הארץ וגו', כי ארץ ישראל היא ארץ אשר 'עניני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה' (יא, ב'), שנתגלה בה אורו יתברך באופן תמידי, והגויים שבא"י 'אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו' שכל ענין בעולם תולים בסיבות חיצוניות פתו נפל מידו וכדו', העיקר שלא יצטרכו להכיר את הסיבה האמיתית שהוא מציאותו יתברך הבורא ומנהיג לכל הברואים. ובגלל התועבות האלה ה' אלקיך מוריש אותם מפניך' שלכך נתן הארץ לישראל שהמה יכירו כבוד מלכותו, 'תמים תהיה עם ה' אלקיך' ולא תחקור אחר העתידות ואז תהיה עמו ולחלקו שעל ידי זה יתמלא החלל ויתגלה כבודו יתברך בנפשו רוחו ונשמתו.

על זה כתיב בהפטרה (ישעיהו נא, יב) 'אנכי אנכי הוא מנחמכם', אנכי מורה על גילוי כבודו יתברך כפי שנתגלה בקבלת התורה באמירתו יתברך 'אנכי ה' אלקיך', שנתמלא העולם כולו בשמים (שבת פח:), היינו שבכל חלק מחלקי הבריאה הכירו מציאות הבורא יתברך. ובבוא הזמן דלעתיד נחמנו ה' בכפלים בחינת 'אנכי אנכי', שיתגלה כבוד מלכותו בבריאה הגשמית בשלמות הגילוי, ויאיר אורו יתברך בנפשות ישראל ללא שום מחיצה והסתה, כנאמר (ישעיהו נב, ה) 'קול צופיך נשאו קול יחדו ירגנו כי עין בעין יראו בשבוע ה' ציון', שבכל תשוקותיהם ורצונותיהם של ישראל בחינת ציון - יתגלה כבודו יתברך בשלמות.

יעזור השם יתברך שנזכה לתשובה שלמה, ולשנה החדשה נזכה לכתובה וחתימה טובה ושנה טובה ומבורכת, ונזכה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

שופטים תשע"ד, רעיא דרעיון

מאורי אור

קושטא תהי רדיף - קנין מדת האמת

זכר צדיק (ד) וסיים שם מדיליה: ובוזה יש לומר מ"ש חז"ל ותהי האמת נעדרת מלמד שנעשית עדרים עדרים, דלכאורה הוא היפך הפירוש הפשוט שלא יהיה אמת כלל בעולם, ואיך אפיק קרא מפשרה לגמרי. אלא שבאמת הוא ענין אחד אחרי שהאמת נעשית עדרים עדרים, וכל אחד ואחד אמר שהאמת בחיקו, הוא הסימן שלא אמת כלל כי אין שני אמת בעולם.

מעלת הרצון לבוא לנקודת אמת

איתא במדרש (ב"ר ה, ה) אמר רבי סימון בשעה שבא הקב"ה לבראות את האדם נעשו מלאכי השרת כתים כתים וכו' חסד אומר יברא שהוא גומל חסדים ואמת אומר אל יברא שכולו שקרים וכו', מה עשה הקב"ה נטל אמת והשליכו לארץ הדא היא דכתיב (דניאל ה, ח) 'ותשלך אמת ארצה', אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע מה אתה מבזה תכסיס אלטיכסייה [חותם] שלך, תעלה אמת מן הארץ, הה"ד (תהלים יח, יב) 'אמת מארץ תצמח'.

הביאור בזה כי עיקר תכלית עבודת היהודי שידבק עצמו בתורה ומצוותיה שלא לשם הנאתו וטובתו, כי אם בכוונה טהורה לעשות נחת רוח ליוצרו. אמנם ענין זה מעבודות קשות שבמקדש, ובעת שמתבונן כמה רחוק הוא מעסק התורה והמצוות מתוך נקודת אמת נשבר לבו בקרבו. ברם שבירתו זו היא טהרתו כי רצונו לעבוד עבודת יוצרו בטהרת הלב מצטרף למעשה, ונחשב לו כאילו היתה עבודתו ברצון אמיתי להידבק ביוצרו.

ולא זו בלבד שמצטרף רצונו למעשה אלא שעל ידו רצונו ותשוקתו לעבודת ה' באמת ודאי יזכה לדרגת העבודה בטהרת הלב, כמדויק בדברי חז"ל (פסחים ג) לעולם יעסוק אדם בתורה ומצוות ואפילו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה, היינו העוסק בתורה ומצוות ועדיין כוונתו שלא לשמה אלא שיש בתוכו ופנימיותו לבוא ללשמה, מתוך זה ודאי יזכהו השם יתברך לבא לעבודה לשמה.

בזה יתבאר דברי המדרש, אמת אומר אל יברא שכולו שקרים ולא יבוא לתכלית העבודה, אמנם רצונו יתברך להיטיב לברואיו ומקבל נחת רוח מעבודתם אף אם אינה בתכלית האמת על ידי שיש בהם רצון ותשוקה לנקודת אמת. נטל אמת והשליכו לארץ הה"ד 'ותשלך אמת ארצה', ארץ מלשון רצון כמאמר רז"ל (ב"ר ה, ח) למה נקרא שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה.

אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה מה אתה מבזה תכסיס אלטיכסייה שלך, כיון שהקב"ה חותמו אמת כיצד יקבל לרצון מעשים שאינם בתכלית האמת, אמר להם הקב"ה תעלה אמת מן הארץ הה"ד 'אמת מארץ תצמח', שאין זה רצון גרידא אלא האמת שבתוך הרצון תצמח להיות העבודה בנקודת הלב האמיתית.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, מתוך דב"ק ליל שש"פ תשנ"ד

קנין האמת בקיום המצוות ללא פניות

בהיותי במארכסיי שמעתי מהחסידי איש הפלא הרה"צ ר' יצחק הכהן שווארץ זצ"ל שאמר על הפסוק (משלי כג, כב) 'אמת קנה ואל תמכור', כאשר יהודי עושה פעולה בעבודת ה' בתפלה בברכה או בקיום מצוה, אם עושה זאת באמת ובנקיות לשמו ית' ללא שום פניה וסיבה אחרת, אזי קנה במעשהו אמת והוא קנין גדול. אבל אם עושה זאת מחמת כל מיני סיבות וחשבונות, הרי שבזה מכר את האמת עבור חשבונות שאין בהם ממש, וזהו 'אמת קנה ואל תמכור'. זכורני שאמר זאת ביראת שמים ובתמימות מופלגת, עד שבמשך כמה ימים היה לי הרגש בזה.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, שבע ברכות להרב מנחם שמואל בוכנר - מרחשון תשע"ה

לחפש האמת עם אמת

'צדק צדק תרדוף' (טו, ט), ובתרגום 'קושטא קושטא תהי רדיף'. אמר מרן הר"נ מלעכוויטש זי"ע - זוכן דעם אמת מיט אמת. ומסופר עליו, כי לעתים היה הולך בחדרו וצועק 'צדק צדק תרדוף', והיה דרכו לומר: פון איצטער אן [מעתיא ואלך ומאי דהוה הוה].

ראש תוך סוף

מיט"ן הייליק'ן אמת, קען מען דורך גיין מסוף העולם ועד סופו. [עם מדת האמת אפשר לעבור מסוף העולם ועד סופו]. מרן אדמו"ר הק' מקארלין זי"ע הי"ד, וכעו"ז באמרי פינחס (שני אמת ואמתה את ה): מי שנוהר מדבר שקר, יכול לעבור וליסוע מסוף העולם ועד סופו בלי שום מורא. כי העולם נברא בכ"ב אותיות, ואותיות אמת הוא ראש תוך סוף, ונתפשט המשל הזה בין אומות העולם ג"כ - עם אמת תוכל לעבור כל העולם. ובספה"ק תולדות יעקב יוסף (פר בא ד"ה ועפ"י גי'ל לבאר) כתב: כמו ששמעתי ממורי אדמו"ר אינשי עם אמת הולך בכל העולם, ור"ל שנדהה ממקום למקום וכו'.

שבת בחינת אמת

אנו מבקשים בשבת (תפלת שמו"ע) 'וטהר לבנו לעבודך באמת'. כי כמו ששבת ולב הם נקודה הפנימית, כן נקודת האמת היא נקודה הפנימית הכולל כל המרכז, ואם אין אמת אין כלום, על כן אמת כולל ראש תוך סוף (תקו"ז תקון סג צד). על כן אמרו רז"ל גבי מעשר (ירושלמי דמאי פ"ד ה"א) אפילו עם הארץ בשבת שואלו ואוכל על פיו, כי אפילו עם הארץ ירא לשקר בשבת, כי שבת הוא בחינת אמת.

דברי שלום (כי-תשא)

אי אפשר שתצמח ישועה משקר

'מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו לבו לעשות כן, ותאמר אסתר איש צר ואויב המן הרע הזה' (א-ג). אמר מרן הס"ק זי"ע, אמרו חז"ל (מילה טו) מלמד שהיתה מחוזה כלפי אחשורוש, ובא מלאך וסטר ידה כלפי המן. ותמוה איך הכניסה אסתר את עצמה בסכנה גדולה כל כך, אך אסתר עשתה זאת באין ברירה כי היתה צריכה לישועת ה', ומשקר אי אפשר שתצמח הישועה. ובאמת היה אחשורוש העיקר בהגזרה, כמאמר חז"ל (שם ט"ז) משל לבעל חריץ ובעל התל, ולולי אחשורוש לא היה המן יכול לעשות דבר שלא היה המלך עמו בעצתו, לכן רצתה להראות באצבעה נגד אחשורוש. וסיים הלעכוויטשער, אזא אמת האט דער מלאך אויך ניט געקענט פארנעמען - אמת כזו גם המלאך כבר לא יכול היה לסבול.

להכניס האמת בלב פנימה

'ה' מי יגור באהלך וכו' ודובר אמת בלבבו' (תהלים טו, א-ב). היינו דער ואס פירט אריין דעם אמת אין הארצ'ן [מי שמנהיג - מלשון דבר אחד לדור - ומכניס את האמת בלבו פנימה].

מרן הר"ן מלעכוויטש זי"ע

השי"ת מושיע להמדבק עצמו במדת האמת

'התיצבו וראו את ישועת ה' (יד, יא). אא"ז רבינו הגדול -] מרן אדמו"ר הזקן זי"ע] אמר, התיצבו לשון אמת ויציב, ווערט גיאמת'ט - נעמט אייך צום אמת, וועט איר זעהן וויא השי"ת וועט אייך העלפ'ן.

דברי שלום (בשלה)

אין שני אמת בעולם

דיבר הרבה -] מרן אדמו"ר מוהר"א זי"ע] במדרגת האמת, ואמר בזה הלשון, יעקב אבינו לא מת (תענית ה:), היינו שבמדת האמת לא היה שבירה כלל. כי בכל המידות יש הלעומת זה, כגון באבה יש אבה זרה ומאוסה. אבל אמת הוא רק דבר אחד ואין שני אמת בעולם, רק דיש אמת מזוייף מה שנראה להעולם כי הוא אמת. ועל זה כתיב (ישעיהו ג, ח) 'ביום ההוא יסור תפארת הרכסים', הוא האמת המזוייף.

הרה"ק רבי פינחס מקאריץ זי"ע

ומשנתו בקנין מדת האמת

ליומא דהילולא קדישא י' אלול

מתוך שיחת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בשמחת הבר מצוה להרה"ג אהרן פינחס שליט"א – י' אלול תש"ע

עיקר העבודה בקנין מדת האמת

דרך עבודת הצדיקים שכל צדיק מלבד עבודתו בכל הענינים, היה עובד ביותר בענין מיוחד אשר זה האיר לו בכל שאר עניני עבודתו. הרה"ק רבי פינחס מקאריץ זי"ע ותלמידיו הקדושים עיקר עבודתם היה להיות כל עניניהם בנקודת אמת, ומאד מאד נשמרו מדיבור שאינו אמת. כמסופר על תלמידיו הק' שבאם נכנס אחד מהם לביתו ושאלוהו אם יורד עתה גשם, היה אומר כאשר הייתי בחוץ ירד גשם כדי לא להכשל בסרך שקר – שמא עתה כבר פסק הגשם.

צינוני לעבוד את השם יתברך באמת

על תלמידו הרה"ק ר' רפאל מבערשיד זי"ע מסופר שכאשר הגיע בתחלה לרבו כבר היה גאון עצום, ובבואו שאל אותו הרה"ק מיט וואס ווילט איהר מ'זאל אייך נעמען – איזה דרך תרצו בעבודת ה', נענה ואמר איך וויל דינען גאט ב"ה מיט א אמת – חפץ אני לעבוד את קוני במידת האמת, והוסיף ואמר אבל מה שהנני אומר עתה עדיין אינו באמת, ואף דיבור זה עדיין אינו באמת, וחזר על זה הרבה פעמים עד שנתעלף.

הדובר אמת חי באמונת ה'

הרה"ק מבערשיד פירש דברי חז"ל (א"ב ד"ע אות א) שקר אין לו רגלים, שהוא כדברי הגמ' (מכות כד). בא חבוקק והעמידן על אחת 'וצדיק באמונתו יחיה' (חבוקק ב, ד), כי מי שמדבר אמת יש לו אמונה בהשם יתברך. כלומר שחבוקק העמיד שיסוד כל המצוות הוא האמונה, כמאמר הכתוב (תהלים קיט, פא) 'כל מצוותיך אמונה', ובאם אין האדם נקי במדת האמת אי אפשר שתהא לו אמונה.

הזהיר במדת האמת משיג הקדושה

מי שנוהר שלא לדבר שקר בנקל לו שמירת הברית, וכמו שכתוב (תהלים פט, לה) 'לא אחלל בריתי ומוצא שפתי לא אשנה', [בשם הר"ב ז"ל].

הנה על פי חכמת האמת (הקדמת תקו"ז יז). תפארת גופא ויסוד סיומא דגופא, ויעקב הוא בחינת תפארת, תתן אמת ליעקב (מיכה ז, כ), ויוסף יסוד צדיק, וכתוב (בראשית לו, ב-ג) אלה תולדות יעקב יוסף, ואמרו חז"ל (ב"ר פד, ו) כל מה שאירע וכו', כי זן בקונים הוא לו, ופירשו חז"ל (ב"ר שם) זיו אקונין דומה לו.

מדרש פינחס (את"י) עם הגהות והערות מרבינו הגה"ק מוהר"ש מבראהין זי"ע

כי מדת האמת הוא שאינו עושה דבר מה מחמת סיבה כזו ואחרת אלא רק מתוך נקודת אמת, הן מה שעושה והן מה שאינו עושה הכל עם חשבון אמיתי מהו רצונו יתברך בדבר זה, וכיון שכל עניניו באופן זה ממילא חי תמיד באמונת ה' כי הבורא יתברך הוא המציאות האמיתית בכל ענין.

אמת ואמונה בכח מצות תפילין

כאשר ילד נעשה בר מצוה אף שמתחייב עתה בכל המצוות, הרי שהמצוה שמציינים בעשיית סעודה היא דוקא מצות הנחת תפילין. כיון שהתפילין הם יחודו ואחדותו יתברך שיודע האדם ומאמין 'שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד' וזהו שורש כל המצוות, בכך מתחיל היהודי את יומו ועל ידי זה כל מעשיו מתוך אמונה, הוא עוסק בתורה עם ה' אחד ומתפלל באופן שחי בלבו ה' אחד, וכך גם התנהגותו בין אדם לחברו מתוך זכירת ה' אלקינו ה' אחד.

כל חייו מתוך אמונה בהשם יתברך ובהשגחתו הפרטית כפי שראו בניסי יציאת מצרים, ואמונה זו היא שורש כל התורה כולה. כדאיתא בחידושי אגדות להמהרש"א (מכות כג: ד"ה תרי"ג) כי 'אנכי ה' אלקיך' הוא שורש כל מצוות עשה, ולא יהיה לך שורש כל מצוות לא תעשה. אנכי ה' אלקיך הוא משש מצוות תמידיות שבחור הבר מצוה למד, וכאשר הוא זוכר את מצוות לא יהיה לך' הוא ממילא נזהר לא לעשות מעשים שלא כרצונו יתברך, ואמונה זו חיה ומאירה באדם דווקא על ידי שנוהר במדת האמת.

חינוך הקטנים שלא לשנות מהאמת

הרה"ק מקאריץ היה דרכו לספר מה דאיתא בשל"ה הק' (שער האותיות אות ד' דרך ארץ) מעשה בחכם אחד שלימד תמיד בניו מקטנותם לדבר אמת, ואפילו אם עשו דבר שלא כהוגן אם באו והודו על האמת לא הענישם ועוד נתן להם מעות. כי מדת האמת היא יסוד כל העבודה שכאשר מתנהג באמת תורתו ותפלתו באמת ודבקו בהשם יתברך באמת ובנקיות, ואף עצם הלימוד מעולה יותר כאשר מנסה להבין באמת ואינו מרמה את עצמו.

עיקר התפלה להיות העבודה באמת

ביום הבר מצוה נותן הקב"ה לאדם כח מיוחד של תפלה, כדאיתא בזה"ק (משפטים צח). על הפסוק (תהלים ב, ז) 'ה' אמר אלי בני אתה אני היום ילידתיך שאל ממני ואתנה' וגו', שקאי על יום הבר מצוה שהיהודי נולד מחדש כאשר ניתנת בו נשמה חדשה נעלה יותר, בכדי שיהא בו רצון לתורה ועבודת ה' ולקרבת אלקים, וביום זה צריכה להיות עיקר התפלה 'וטהר לבנו לעבדך באמת', כי זהו יסוד העבודה.

ע"י התבוננות ביחוד השם מתגברים על היצר

ואמר אליהם שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה (א, ב). כלומר ביחוד השם, תוכל לגשת אל המלחמה, מלחמת היצר. כשהיצר הרע מפיל עליך תאוות והרהורים קשים, תקשר מחשבתך ביחוד השם שמלא כל הארץ כבודו ואתה מחיה את כולם, ובזה מכניעו.

וכמו ששמעתי, שפעם אחת נתארחו יחד הרה"ק מופת הדור מהר"י מרוזין ז"ל עם ח"ו הרב הקדוש והטהור מו"ה אהרן ז"ל מטשארנביל. ואמר מהר"י זצ"ל בשם מרן הבעש"ט על פסוק (תהלים טו, ה) 'שוייתי ה' לנגדי תמיד', שוייתי לשון השתוות. בין ה', בין שמתנהג עמי במדת הרחמים. ובין 'לנגדי', ובין שמתנהג עמי במדת הדין ח"ו שהוא נגד רצוני. הכל שוה אצלי, תמיד אני מקבל באהבה ובשמחה. וזהו (שם כא, ו) 'הוד והדר' פירוש בין הוד ביושר שהוא טוב, והדר פירוש בין הדר של הוד, הוד למפרע שהוא דוח, 'תשוה עליו'. והשיב לו מהר"א זצ"ל, מחותני, אני אומר 'שוייתי ה' לנגדי תמיד', פירוש, כשהנגדי היצר הרע שהוא נגד האמיתי בא אצלי. אני משים שם הוי"ה במחשבתי, אשר הוא מהוה ומחיה כל עלמין וממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ולית אתר פנוי מניה וממילא בטל הנגד. תמיד אני מתנהג כן, וזהו שוייתי ה' לנגדי תמיד, והבן, ודפח"ח ושי". והוא ממש כדברי.

דברי שלום

מעלת האיש הירא מעבירות שבידו

לתשובה ויראת ה' הרי הוא כבהמה שאין בו דעת אדם.

ר"א ור"ש אומרים שבאם בהגיע אחד באלול מקבל על עצמו להיטיב מעשיו ומכין עצמו כראוי ליום חידוש המלוכה עדיין הוא בגדר אדם, אמנם מי אשר רק בהגיע אחד בתשרי יום הדין מתעורר ביראת ה' וקבלת עול מלכותו הוא אשר אינו בגדר אדם.

בזה יש לבאר כי באמת צריך האדם להתירא בכל עת מעבירות שבידו ולשוב עליהם בתשובה, ומי אשר רק בציאתו למלחמה ירא מעבירות שבידו מפחד המלחמה ילך וישוב לביתו, כי אינו בדרגה הראויה לנצח במלחמה כאותו אשר ירא תמיד מעבירות שבידו מפחד ה' והדר גאונו.

רמז לזה כי תיבות 'ילך וישוב לביתו ולא ימס לבב אחיו' ר"ת אלול ובאמצעם אות י', להורות כי כלל הפחות בהגיע חודש אלול יש להתחזק ביראת ה' הנרמז באות י' שהיא המדה העשירית כנ"ל, כאשר מלמדנו הכתוב שאין להתמהמה ולהמתין עד הגיע יום הדין שהוא זמן המלחמה עם המקטרגים, אלא קודם לכן יא כבר ירא מעבירות שבידו ויכין עצמו לקבל על עצמו עול מלכות שמים ברצון ביום ר"ה הבעל"ט.

שופטים תשע"ט, ליל שבת

נדרת

ידידנו האברך היקר הרב יוסף יהודה וואלף הי"ד לרגל שמחת הולדת בנו למזל טוב זוכה לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים

ידיד ה' ישכון לכטח

בגשי יחידות והשרכה עמוקים הגנו לשוני את מטב ברכותינו המאליפות אל האברך היקר והנפיש רב פעלים לטוב מטרותינו הקדושים ומפעלות הנתיקה והחסד בקרב אנשי הדב בנימין פפחיים הי"ד לרגל השתקעותו בעיר בית שמש כשעטומ"צ הוד שיוכה לשוב טוב מטרות הנפש והרחבת הדת ואך טוב וחסד יודפסו כל הימים מאחלים מעומקא דליבא הבורח צעירי האברכים ג"א מצטרפים אל המברכים: נבאי קופת הקודש 'מענת ארץ ישראל'

אספו לי חסידיו...

שיחת חברים בדרכי רבותינו

לאחר תקופה של כחודש בה אגרו כוחות לקראת השנה הבעל"ט, עלו ונתעלו בזמן ה'בין הזמנים', זה בכרמו וזה בזיתו, שזב נתאספו החברים להתעורר יחדיו בעבודתו ית"ש ובצוותא ובדיבוק חברים ללבן יסודות ודרכי חסידות.

בכינוס זה דנו החברים באחד הנושאים המרכזיים אך מזרזים בחיי החסיד בימים אלו – עבודת חודש אלול, מחד הודרכנו על ידי כל צדיקי הדורות ההולכים לאור הבעש"ט הק' כי הקב"ה אב הרחמן החפץ בשלום עבריו ווראי יפסוק על כל אחד ואחד מעמנו שנה טובה, על כן אין לנו לעורר בעצמנו פחד בימים אלו אלא אדרבא, אהבה ושמחה עצומה על זכיינתנו להיות בני ועבדי מלך מלכי המלכים אשר על ידנו מתקדש ומתגדל השי"ת.

מאידך, לא ניתן להתעלם מכך שהשי"ת יושב על כסא דין, כל באי עולם עוברים לפניו בסך, אחד אחד והוא צופה ומביט מרישא ועד ספא וגזור את דינו של האדם, וכי המגיפה הנוראה בה קיפרו את חייהם רבבות נשמות טהורות בארץ ובעולם לא נכתב ונחתם בעשי"ת של שנת תש"פ?! 'אסון מירון' לא נגזר בר"ה תשפ"א?! התאונה הנוראה בה נהרגו שלושה נפשות טהורות לפני שבועיים בירושלים לא נגזר בר"ה תשפ"ב?! אך למותר הוא לציין שזודאי לא תתכן האמירה ש'אין אנו מפקחים' וממשיכים כרגיל בחיינו כאילו מאומה לא קורה.

ראש החבורה: ברוכים הבאים לכל חברי וידידי ששבו מכל קצוות הארץ ולאנו מאתנו שנשארו פה, אכן ניכר על פניכם כי קווי ה' החליפו כח וכעת לענייננו; הנושא שמתעורר בכינוס זה הוא חשוב ביותר שכן לעניות דעתי בלבול גדול פושה בקרב ישראל קדושים, אלו שעדיין לא זכו לאורו של מרנא הבעש"ט שמים את כל יבם ועבודתם בימים אלו לעורר בקרבם פחד ופליצות מאימת דינך, תומכים הם יסודותיהם בעובדה שכלל ישראל לדורותיהם נהג כך, כמו שכתב רבי ישראל מסלאנט 'לפנים בישראל, כל איש יהודי אחוז פליצות מקול הקורא: 'קדוש אלול'.

על כן מוקדש חודש אלול כולו לעורר פחד ואימה מיום הדין, כפי שהגדיר אחד מבעלי המוסר – מי שאינו מפחד מראש השנה הרי הוא כאותו אחד שנמצא בעיר בה כולם עוברים כעת לפני שופט וחלקם יוצא דינם למות וקולות הירי נשמעים בתוך העיר... זה הוא המבט אצל חלק גדול מאחינו בני ישראל, כי בחודש זה עומדים אנו לפני משפט של חיים ומות ואם אין פחד – אין יראת שמים.

אך אצלנו החסידים, אוכלים ושותים, שמחים וצוהלים, עד שהיו שהזירו בצחות 'אל תפנו אל האלילים' אליילים מלשון אלול... למרות שכוונת האומר היא שלא יתעוררו רק בחודש אלול, מ"מ האוירה והמשמעות ברורה – חודש אלול הוא לא זמן מאיים, האוירה ששוררת בציבור היא של התרוממות רוח, של שמחה והתעלות, כי הרי מתכוננים אנו להמלכת הבורא ולא למשפט גרידא, ואף מי שמתעורר בקרבו צל צלו של פחד מיד אומר הוא לעצמו – לכן נוסע אני לרבי הוא לבטח יפעל עבורי שנה טובה..

שלמה חיים: מה לי הכא מה לי התם, וודאי שלהתכונן להמלכת הבורא אין מתכוננים כך, כל שכן לא אחרת – תלוי לעיני המתבונן... אך האמת שאנו צריכים להתבונן אם רצונו ית' הוא שבימי ראש השנה נמליכו ונייחדו אזי באמת מדוע יושב הוא על כסא הדין; וכן במבט ההפוך, יש להבין את השייכות בין מציאות הדין למציאות ההמלכה, ובכן עיינו חזו גם ראו את רבנה"ק לדורותיהם את פחדם ומוראם בימי הרחמים והסליחות, זה לא מכבר שמענו מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שתיאר באיזה פחד ישב זקינו הקדוש – הרבי ר' העניך ז"ע בסעודה המפסקת, אין שרטטו ידיו כל כך עד שאפילו כף מרק אחד לא הצליח להכניס לפה, וכי מה הפחד אם כל עבודתנו הוא המלכת הבורא?

אהרן יוסף: מתאר אני לעצמי ששאלותיך אינן שאלות שאין לך עליהם תשובה אלא שברצונך לחדד את הנקודה, רבותינו הראשונים כבר עמדו על נקודה זו בבארם כי עצם המלכות הוא הדין, העובדה שהשי"ת הוא היושב על כסא דין היא עצם ההמלכה, אך ברשותך נחדד מעט, ובכך נבין ונשכיל את עבודתנו בחודש אלול.

המבט הגשמי אומר שאם יש דין על חיים ומוות בעולם הזה אזי הפחד מובן, מי רוצה לאבד את חייו הגשמיים?! אך העובד ה' רועד וזוחל הוא כפליים מהמלכת הבורא, הכיצד יצליח אדם מגושם וגס, מלא בעבירות ופגמים מכף רגל ועד ראש להמליך את הבורא ית"ש, וכזעקתו של רבינו אהרן הגדול – זעקה המהדהדת מדי שנה בשנה 'אי מלכא אנא, אמאי לא אתית לגבאי עד השתא', אפשר לצעוק המלך בשאגה אדירה, אפשר גם לעצום עיניים חזק ולמחוא כפיים בקול רעש גדול, אך הדבר אינו הופך אותך לעבד ה', בכדי להגיע ל'המלך' – לצעוק זאת מכל נימי נפשך באמת, יש להקדים לכך הכנה ראויה כבר מימים אלו.

נח: אשלים את דבריך אהרן יוסף. כשכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א פותח בכל שבת מימי חודש אלול – זה קרוב לשלושים שנה בלע"ה, בדבריו הקדושים של זקיני הק' ז"ע בשם הרבי ר' זושא, 'רבונו של עולם, זושא וויל תשובה טוהן...' וההמשך המוכר כל כך לכל אחד, חשבת לעצמי רבונו של עולם, נח וויל תשובה טוהן ונח לא יכול לעשות תשובה, אבל

עוד יותר מזה לא יכול נח להשלים את נפשו בחמשת העבודות המרומזות במילת תשובה...

אלא יסוד מוסד הוא בעבודת האדם, לעשות תשובה, וכמאמר הזוה"ק 'תשוב ה', להשלים את נפש האדם ואת העולם במלכות ש-די, זאת לא בדינו הוא כי רצון וחפץ הבורא הוא מתי יתגדל ויתקדש שמו ית', הלימוד לנו הוא כי לא עליך המלאכה לגמור, אתה לא צריך לדאוג להמלכת הבורא בעולם ואף לא להמלכת השי"ת על עצמך, אתה צריך לעמוד! לתקן את עצמך בכל רמ"ח וס"ה וה' יגמור בעדך.

משה: דומה כי לקבל על

עצמו עול מלכות שמים בפשטות – היא גופה ההמלכה על אבריו, אך בכדי שיזכה האדם לכך יש לו להכין את עצמו מספיק זמן לפני, ובכך אשוב לדבריך – שלמה חיים, הפחד והיראה במה נזכה את ארחנו הוא גדול פי כמה וכמה מהפחד מפני הגורל הגשמי שצפוי לנו, כי האחריות המוטלת עלינו בהכרת מלכותו ית"ש בעולם היא משמעותית פי כמה מאשר גורלנו האישי!

מה נעשה כי אנחנו לא מרגישים כך, אנחנו איכפת לנו יותר מהמינוס בחשבון הבנק מה'מינוס' בחשבוננו של עולם, מפריע לנו יותר מעמדנו האישי מאשר 'מעמדו' של הבורא ית' בעולם, על כן נתן לנו הבורא ברחמיו העצומים את ימי חודש אלול בהם 'המלך בשדה', יכול כל אחד להרגיש את מלכותו ית' – אם רק חפץ הוא בכך, ובזה נבוא אל המלך ביום הכסא.

אפרים: אם נרצה לסכם את דבריכם עד כה. הרי שבעצם יש לנו לפחד, ועוד איך לפחד... ואם אין אנו מפקחים, אז עלינו לפחד עוד יותר, אבל לא פחד על גורלנו הגשמי כי הבורא הרי רחום וחונן וכל מה דעביד לטב עביד, אך על גורל נשמטנו האומללה, היא הנתונה בצר ומצוק האמיתי ועליה הדין! אם יורשה חשבת לומר מדוע ממשיך הזוה"ק את האדם המבקש צרכי עצמו לכלב, וכי אין השי"ת רוצה להשפיע כל טוב על עם בני ישראל בניו אהוביו? בפרט ביום בו נעשה שוב למלך עלינו.

במהלך זה ניתן להבין, יוצא הוא המלך עם בגדי מלכותו וכררתו המפוארת אל השדות, האיכרים שמעולם לא שזפתם עין מלכות יכולים לזכות לראות את המלך, כמובן שכל אחד ניגש לבקש את צרכיו – גדולים כקטנים, כל האיכרים ופשוטי העם, למרות שאין הם מבינים ויודעים את גדלותו האמיתית של המלך, אך הם יודעים שהוא מלך, יודעים הם שמידו הכל, בצד רובץ לו הכלב הקטן – כלב המחמד של המלך, וללא כל אומר ודברים מקבל הוא מידי המלך את כל צרכיו, שמא יאמר מישהו כי חשוב הוא יותר ממנו? למרות שהכי קרוב הוא למלך, מקבל הוא מידי המלך בעצמו את כל צרכיו, אך נשאר הוא כלב, נותר הוא אותו חסר ערך, כי אינו יודע שאדונו - מלך הוא.

כן הדבר, יודע הוא האדם שהשי"ת הוא הן ומכלכל מקרני ראמים ועד ביצי כינים, אך אינו יודע כי עבד מלך הוא, עבד המלך יודע כי צרכיו האישיים הם כאין וכאפס לגבי צרכי המלוכה, כמה שהוא צריך לאכול אך כל פעולה קטנה שיעשה עכשיו למען המלך, תשפיע על מליונים! לדורות! אך הכלב כמה שנאמן הוא לאדונו אך הוא נותר כלב!

ראש החבורה: אכן דיון מעמיק ומעשיר בעבודת ימים אלו, אך השעה מתאחרת מעט וברצוננו כבר לסיים בכדי להשכים קום מחר, על כן ברצוני לחדד את הסוגיא בה פתחנו; בימים אלו מתגלה אלינו מלך מלכי המלכים בגילוי יתר בכדי שנוכל בבא יום הכסא לחוש בכל נימי נפשנו את הצורך בהמלכת הבורא ית"ש על כל אבר ואבר.

חיל ורעדה תאחזנו מפחד ואימת תוקף המלכות המתגלית לנו כבר מימים אלו וביתר בימי הדין, על כן עלינו להוסיף חיילים בתורה ועבודה בכדי שמחשבותינו ועשתונותינו יהיו מוכנים לכך.